

Глухівський
національний
педагогічний
університет
імені Олександра
Довженка

Вибіркова дисципліна
Англомовна література і сучасний дискурс

Спеціальність 014 Середня освіта

(Англійська мова і література)

ОП “Середня освіта (Мова і література (англійська))”

Вид навчально-методичного забезпечення:

Силабус курсу

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Код дисципліни: вибіркова

Рік навчання: I, семестр: II

Кількість кредитів: 4

Викладач: к. філол. н., ст. викладач

Кушнерьова Марина Олександрівна,

Контактна інформація:

e-mail: kushnyeryovamarina@ukr.net

тел. моб.: 0990368740

покликання для консультації:

<https://meet.google.com/xfo-fiog-vze>.

Кількість часу на вивчення дисципліни

Лекцій	20
Практичних занять	20
Самостійна робота студента	80
Форма контролю	залік

Опис дисципліни

Програма дисципліни складена відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)).

«Англомовна література і сучасний дискурс» є вибірковою дисципліною для здобувачів освіти предметної спеціальності Середня освіта (Англійська мова і література) і призначена для вивчення основних етапів розвитку сучасного літературного процесу в англомовних країнах, поглиблення відомостей щодо літературних й філософських напрямів, шкіл і течій, для ознайомлення із творчістю найвидатніших представників сучасної англомовної літератури Великобританії, Канади та США, для формування підвалин творчо-критичного читання. Програма дисципліни охоплює курс англомовної літератури від другої половини ХХ століття до перших десятиріч ХХІ століття.

Пререквізити для успішного оволодіння змістом дисципліни: загальні, фахові компетентності та результати навчання, які сформовані під час вивчення

дисциплін «Історія зарубіжної літератури», «Література англomовних країн», «Основи міжкультурної комунікації», «Філософія».

Постреквізити вивчення дисципліни «Зарубіжна література з методикою її викладання в закладах ЗСО і ФПО».

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні уявлень здобувачів вищої освіти про культурні та морально-етичні цінності представників англomовного світу, реалізовані в літературній творчості (художній і нехудожній літературі), у розширенні і поглибленні знань щодо провідних тенденцій розвитку англomовної літератури у всьому розмаїтті течій, шкіл та напрямів, когорті найвизначніших представників, у розвитку толерантного, емоційно-ціннісного ставлення до іншомовних культур, у прагненні вдосконалювати знання англійської мови.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення з основними напрямками розвитку сучасної англomовної літератури;
- обґрунтування основних передумов зародження певних літературних напрямів, простеження їхнього становлення;
- визначення особливостей того чи іншого напрямку розвитку англomовної літератури, показ його зв'язку з історичними подіями в країні;
- формування уявлення про основних представників літературних напрямів, їхні твори, мотивіку і тематику;
- розвиток творчості здобувачів вищої освіти, критичного мислення, фантазії, прагнення до саморозвитку.

Дисципліна формує такі загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

Дисципліна формує такі спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 5. Володіння теоретичною базою літературознавчих дисциплін, здатність теоретично осмислювати літературні процеси та літературознавчі концепції.

ФК 6. Володіння методами мовознавчих та літературознавчих досліджень; навичками інтерпретації та аналізу художніх автентичних текстів.

Дисципліна формує такі програмні результати навчання:

ПРН 7. Уміння проводити узагальнений аналіз літературних жанрів, творчості видатних письменників та поетів.

ПРН 11. Уміння користуватися науковою та науково-методичною літературою, аналізувати стан дослідження актуальних проблем професійної галузі.

ПРН 15. Здатність до постійного підвищення рівня фахової компетентності, реалізації особистісного професійного творчого потенціалу.

Організація навчання

Види занять. Лекція з елементами бесіди передбачає безпосередній контакт викладача з аудиторією. Із метою активізації пізнавальної діяльності студенти відповідають на запитання за темою заняття, беруть участь у

вирішенні проблемних ситуацій. Запитання сприяють з'ясуванню рівня обізнаності здобувачів освіти із матеріалом курсу, визначають ступінь їх готовності до сприйняття і засвоєння наступного матеріалу.

Практичне заняття передбачає поглиблений, детальний розгляд здобувачами освіти художніх текстів. Відповідно до обсягу матеріалу це може бути поглиблений текстуальний аналіз творів малих форм (віршів, оповідань, новел) або аналіз ключових розділів, уривків з оглядом усього твору (під час вивчення великих за обсягом творів – романів, п'єс тощо). Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Під час виставлення підсумкової оцінки зараховуються оцінки, отримані студентами за окремі практичні заняття.

Самостійна робота студента (CPC) – це самостійна діяльність здобувачів освіти, що передбачає творчо-критичне читання, заплановане викладачем із погодженням зі студентами і спрямоване на поглиблення і розширення знань, відомого раніше матеріалу. Самостійну роботу здобувач освіти здійснює під безпосереднім наставництвом викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою дисципліни та містить завдання різного типу: від підготовки повідомлень, розробки аргументованих висновків з приводу прочитаного, складання опорних конспектів до творчих завдань – виступ із презентацією, робота над порівнянням оригіналу і перекладу тощо.

Організаційні та навчальні обов'язки студентів:

- відвідувати лекції та практичні заняття;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- виконувати завдання, передбачені в планах практичних занять;
- брати участь в обговоренні теоретичних питань, виконанні групових та індивідуальних завдань, тестуванні тощо;
- самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал з окремих тем або питань за рекомендованою літературою, складати опорні конспекти, таблиці, схеми, виконувати завдання різного рівня складності;
- виконувати завдання тематичного контролю, брати участь у підсумковому тестуванні;
- у разі необхідності отримувати додаткові консультації викладача за змістом дисципліни;
- у випадку незгоди з отриманою оцінкою мати право на перескладення тем;
- вчасно виконувати завдання;
- дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теми лекцій	
1	Загальна характеристика сучасного літературного процесу.
2	Сучасна філософсько-інтелектуальна література Великої Британії. Англійська версія постмодернізму. Постмодерністський прийом чергування реальності та ілюзії у британському романі. Псевдовікторіанський роман та його характерні риси.
3-4	Література США. Особливості художнього осмислення американської дійсності.
5-6	Відображення світогляду постмодерної доби у сучасних англійських літературних текстах.
7	Сучасна англійська література Канади.
8	Дискурс війни в сучасній англійській літературі.
9	Сучасна британська драматургія. Г. Пітер, Едвард Олбі, Мартін Мак-Дона.
10	Афро-американська література. Поняття вуманізм. Тоні Моррісон. Еліс Вокер
Теми практичних занять	
1	Джуліан Барнс «Історія світу в 10½ розділах».
2	Література факту. Дж. Барнс, П. Акройд («Чоловік в червоному халаті», «Лондон. Біографія»)
3	Творчість І. Мак'юена. Роман «Спокута» як зразок постмодерністської прози.
4	Творчість американських письменників-фантастів. Ф. Дік.
5	Американська постмодерністська мала проза (Р. Кувер, Т. Пінчон, Д. Бартелмі)
6	Жанр дистопії (антиутопії) в англійській літературі. М. Етвуд «Оповідь служниці».
7	Англійський інтелектуальний роман: В. Голдінг, А. Мердок, Дж. Фаулз.
8	Різноманітність осмислення теми війни в романі К. Воннегута «Бійня номер п'ять, або Хрестовий похід дітей» і Дж. Геллера «Пастка на дурнів» («Пастка 22»).
9	Сучасна британська драма. Дж. Осборн, Т. Стоппард. Драма «Розенкранц і Гільденстерн мертві».
10	Психологізм прози Тоні Моррісон. «Улюблена».
Теми для самостійного опрацювання	
1	Творчість П. Акройда. Теоретичні погляди на літературу у збірнику есе «Нотатки про нову культуру. Есе про модернізм». Варіації на теми з Ч. Дікенса в романі «Велика лондонська пожежа». Відтворення англійського життя межі століть, стилізація під парадоксальний і афористичний стиль Вайльда в романі «Заповіт Оскара Вайльда».
2	Сучасна американська поезія

3	Жанри літературної фантастики у творчості англомовних авторів. Розвиток фентезі в англійській літературі XX століття (неоміфологічна епопея Дж. Р. Толкіна). Цикл Дж. Роулінг про Гаррі Потера: проблема жанру, традиції англійської літератури.
4	Англомовна літературна традиція <i>Weird Fiction</i> в контексті розвитку сучасної фантастичної літератури і культури. Творчість Г. Ф. Лавкрафта
5	Покоління бітників в американській літературі (Дж. Керуак, В. Берроуз)
6	Творчість К. Ішігуро. Мультикультурність в літературі.
7	Сучасна англомовна література Індії. Творчість Салмана Рушді. Аналіз твору «Опівнічні діти» («Midnight's Children»).
8	Сучасна англомовна література Канади. Еліс Манро як новатор жанру оповідання в канадській літературі: особливості індивідуального авторського стилю. Аналіз оповідання Еліс Манро «Пристрасть».
9	Сучасна англомовна література Канади. Архітектоніка творів Майкла Ондатже (на матеріалі роману «Англійський пацієнт»).
10	Сучасна американська література. Донна Тартт.
11	Творчість американського драматурга Едварда Олбі. «Хто боїться Вірджинії Вулф?»

**Система оцінювання (критерії оцінювання та шкала оцінювання)
з дисципліни «Англомовна література і сучасний дискурс»**

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою і виставляється у відомість обліку успішності та ІНПС (індивідуальний навчальний план студента, залікова книжка) за двома шкалами оцінювання: національною і ECTS. Середньозважений бал із дисципліни визначається на основі:

***встановленого вагового індексу (ВІ) дисципліни (дорівнює 1 і згідно з робочою навчальною програмою розподіляється окремо за кожний вид роботи, зокрема: ВІ за практичні заняття дорівнює 0,5; ВІ за тестовий контроль / МКР – 0,2; ВІ за СРС – 0,3 (виставляється за результатом виконання всіх передбачених програмою завдань).

***середньоарифметичного значення оцінок, одержаних студентом за кожний вид роботи відповідно до робочої програми за національною шкалою (Таблиця).

Аудиторна робота															Самостійна, індивідуальна робота		Підсумковий контроль					
Практичні заняття (робота у супроводі наставника)										Тестовий контроль / модульна контрольна робота					реферат, доповідь, опорний конспект, читацький щоденник		Залік					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10			
ВІ: 0,5										ВІ:0,2										ВІ: 0,3		

Шкала оцінювання знань

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою ECTS	Значення оцінки за рівнями сформованості ЗК, ФК, ПРН
A	90-100	Високий рівень володіння сформованими компетентностями, ПРН
B	82-89	Достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
D	64-73	Середній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
E	60-63	Рівень оволодіння ЗК, ФК, ПРН нижче середнього
FX	35-59	Низький рівень сформованості ЗК, ФК, ПРН
F	1-34	Дуже низький рівень сформованості ЗК, ФК, ПРН

ЗК – загальні компетентності (універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача вищої освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку);

ФК – фахові компетентності (компетентності, актуальні для конкретної предметної області, які є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю);

ПРН – програмні результати навчання (знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів).

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гричаник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
2. Давиденко Г. Й. Історія новітньої зарубіжної літератури: навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка, Н. І. Гричаник, М. О. Кушнерьова. К.: Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
3. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ сторіччя. К.: Довіра, 2002. 320с.
4. Кузьменко В. І. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010. 496 с.
5. Кушнірова Т.В. Англійська література в культурологічному вимірі (модерний і постмодерний аспект): навчально-методичний посібник. Полтава, 2017. 107 с.
6. Нестелєєв М. Лабіринти американського постмодернізму. Том І. К.: Темпора, 2019. 328 с.
7. Нестелєєв М. Лабіринти американського постмодернізму. Том ІІ. К.: Темпора, 2022. 432 с.

Додаткова:

1. Бандровська О. Модернізм між минулим і майбутнім: антропологічний дискурс англійського роману. Львів, ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 444 с.
2. Бойніцька О. Літературна історія та діалог із традицією в англійському історіографічному романі межі ХХ–ХХІ ст. *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови*. 2012. Вип. 20. Ч. 1. С. 51–55.
3. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох. К.: Факт, 2007
4. Бредбері М. Британський роман нового часу [пер. з англ. В. Дмитрук]. К., 2011. 431 с.
5. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія : жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.
6. Висоцька Н. О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті літературного плюралізму. К., 2010
7. Денисова Т. Про літературу США. Вибрані статті українського американіста часів Незалежності. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2014. 531 с.
8. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири. *Слово і Час*. 1995. № 2. С. 18–31.
9. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль, 2005.
10. Затонський Д. Вступне слово. *Вікно в світ*. № 1 (20). 2006. С. 3–5.
11. Збірка навчальних програм із літературознавчих дисциплін загальноуніверситетської кафедри світової літератури та культури імені проф. О. Мішукова для студентів ВНЗ. Херсон: ХДУ, 2014. 274 с.

12. Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду : монографія. К.: ВЦ «Академія», 2014. 192 с. (Серія «Монограф»).
13. Література Англії ХХ століття: Навчальний посібник / за ред. К Шахової / К. Шахова, Н. Жлуктенко, С. Павличко та ін. К.: Либідь, 1993.
14. Павличко С. Д. Зарубіжна література: Дослідж. та критич. статті. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001.
15. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 1996. 633 с.
16. Теличко Т. Г. Поетика інонаціонального в англійському романі початку ХХ століття: автореф. дис... канд. філол. наук. Дніпропетровськ, 2006. 21 с.